

ÁLLAMSZERVEZET ÉS JOGFORRÁSI RENDSZER

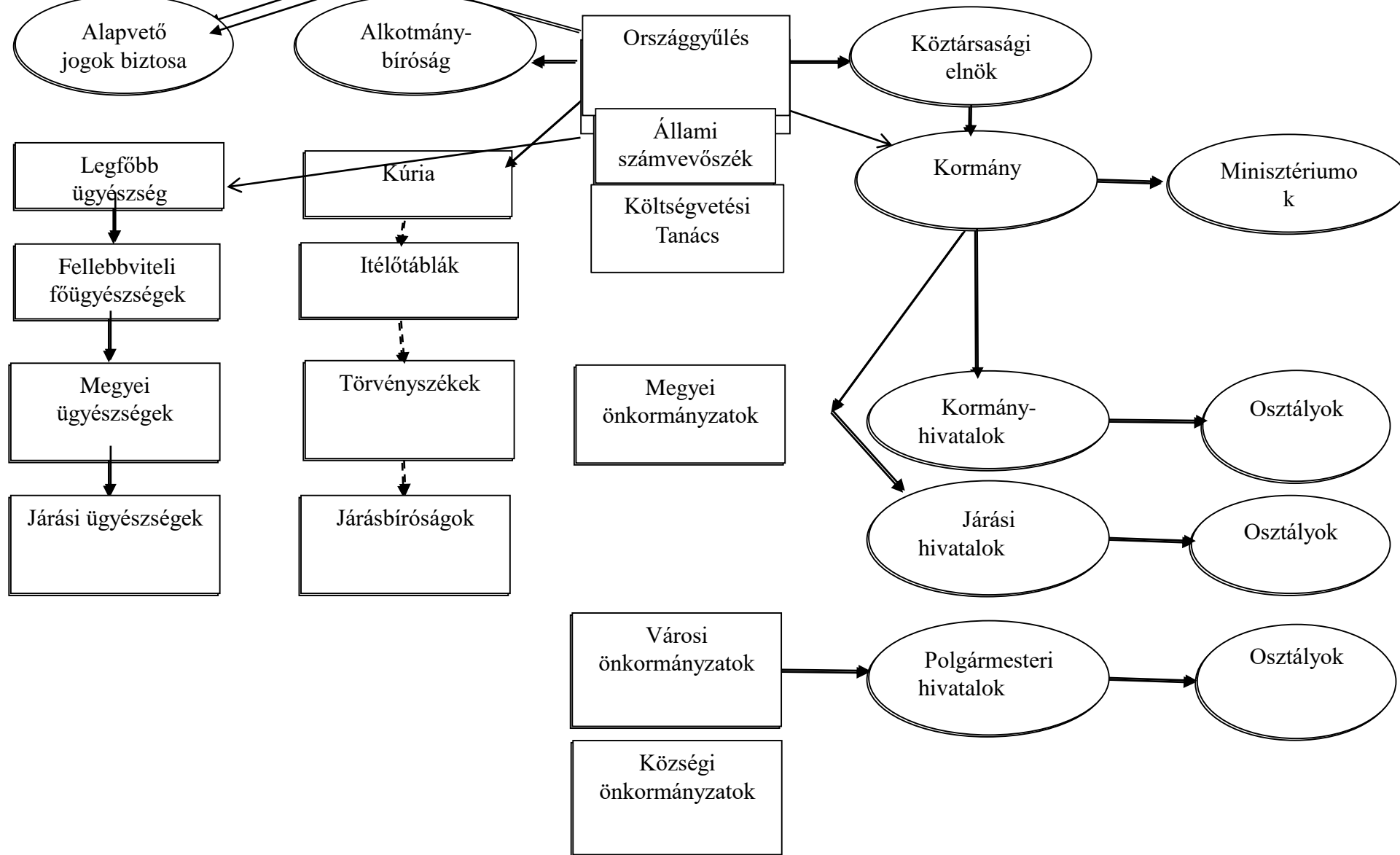
Üzleti jog II.

I. A magyar államszervezet

II. Az egyes szervtípusok

III. A jogforrási hierarchia

I. 1. A magyar államszervezet

a magyar államszervezet funkcionális ábrája: három általános megjegyzés

- redukált ábra
- jogi ábra
- bonyolult ábra

I. 3. A magyar államszervezet

- **redukált ábra:** nem szerepelnek rajta
 - a társadalmi szervek
 - a vállalati-intézményi szféra szervei
 - a hivatali jellegű szervek
- **jogi ábra:** nem szociológiai-politológiai: csak a jogi alkotmányos alá-fölérendeltségi viszonyokat ábrázolja
- **bonyolult ábra:**
 - horizontális tagoltság
 - vertikális tagoltság

I. 4. A magyar államszervezet

horizontális: az államszervezet vízszintes tagoltsága: 3+1
szervtípus: törvényhozás – végrehajtás – igazságszolgáltatás +
ügyészi szervtípus (hazai önállóságának indokai)

■ államelmélet: az állami funkciók: döntéshozatal, a döntések végrehajtása, a vitás ügyek intézése = az egyes állami funkciókra telepített állami szervtípusok

■ alkotmányjog: a hatalommegosztás elmélete: a hatalmi ágak elválasztása és egyensúlya; optimalizációs és humanizációs funkció

I. 5. A magyar államszervezet

vertikális: az államszervezet függőleges tagoltsága:

5 szint

- országos
- regionális (csak a bírósági és az ügyészségi szervrendszerben – indokok)
- megyei
- járási
- helyi: városi/községi

II. 1. Az egyes szervtípusok

- államhatalmi-képviselői és önkormányzati szervek
- államigazgatási szervek
- bírósági szervezetrendszer
- ügyészségi szervezetrendszer

valamint: a köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság, az alapvető jogok biztosa, az Állami Számvevőszék és a Költségvetési Tanács szerepe

II. 2. Az egyes szervtípusok

államhatalmi-képviseleti szervek: törvényhozó funkció

- Országgyűlés (199 = 106+93)

- önkormányzatok

 - megyei, fővárosi

 - helyi

- jellemzők:

 - közvetlen választás

 - alárendelt szervek megválasztás és irányítása

 - döntéshozatal

II. 3. Az egyes szervtípusok

államigazgatási szervek: végrehajtó hatalom

- **kormányzás és közigazgatás**

- általános hatáskörű szervek

- szakigazgatási szervek

- **jellemzők:**

- jogalkotás

- jogalkalmazás

- szervezés

II. 4. Az egyes szervtípusok

bíróági szervezetrendszer: igazságszolgáltatás

- szervezetrendszer (Országos Bírói Hivatal szerepe)
 - Kúria (felülvizsgálati kérelmek elbírálása, illetve jogalkalmazás egysége: jogegységi határozatok)
 - ítéltáblák (Budapest, Debrecen, Győr, Pécs, Szeged) (másodfok)
 - törvényszékek (megyék) (első + másodfok)
 - járásbíróóságok (első fok) + közigazgatási és munkaügyi bíróságok
- jellemzők:
 - jogalkalmazás
 - a bírói függetlenség jelentése és jelentősége
- a választottbíráskodás lehetősége

II. 5. Az egyes szervtípusok

ügyészségi szervezetrendszer

önállóságának történeti indokai

■ szervezetrendszer

- Legfőbb Ügyészség
- fellebbviteli főügyészségek
- megyei ügyészségek
- járási ügyészségek

■ jellemzők:

- törvényességi ellenőrzési funkció
- centralizáltság, hierarchia

II. 6. Az egyes szervtípusok

köztársasági elnök

■ funkciói

- „kifejezi a nemzet egységét”
- „örködik az államszervezet demokratikus működése felett”
- a fegyveres erők főparancsnoka

■ személye

- 35 éves, választójogosult állampolgár
- 5 évre választva, közvetve

■ feladatai (a miniszteri ellenjegyzés és szerepe)

- az állam képvisellete
- kezdeményezési jogok
- személyi jogok
- kegyelmi jog
- döntés állampolgársági ügyekben

alkotmánybíróság

- 15 tag, 12 évre, az országgyűlés által kétharmados többséggel választva
- a normakontroll fogalma

alapvető jogok biztosa

- az ombudsman intézménye
- az általános biztos, kiemelt figyelem: a gyermekek jogainak, a jövő nemzedékek érdekeinek, a nemzetiségek jogainak és veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak védelmére
- az állampolgári alapjogok védelme

Állami Számvevőszék

- az állami pénzügyek legfőbb ellenőrző szervének szerepe és hatáskörei: a költségvetési kiadások ellenőrzése

Költségvetési Tanács

- a központi állami költségvetés magalapozottságának vizsgálata: vétójog a költségvetési törvény elfogadásának folyamatában

II. 10. Az egyes szervtípusok

egyéb említendő állami szervek

- **Magyar Nemzeti Bank** (jegybank, monetáris politika felelőse, elnöke: rendeletalkotási jog)
- **Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság** (sajtótermékek engedélyezése, frekvenciagazdálkodási feladatok, elnöke: rendeletkiadási jog)

a jogforrás **fogalma**

- jogalkotói – jogalkalmazói (írott jog és precedensjog problémája)
- alaki – anyagi
- külső (forma) – belső (szerv)
- írott – íratlan (írott jog és szokásjog problémája)

III. 2. A jogforrási hierarchia

a jogforrási **hierarchia**

■ Országgyűlés:

- Alaptörvény

- sarkalatos (kétharmados) törvény

- törvény

■ kormány: kormányrendelet

■ minisztériumok: miniszteri rendelet

■ önkormányzatok: önkormányzati rendelet

jelentősége: érvényesség, időbeli hatály

III. 3. A jogforrási hierarchia

speciális jogforrások

- nemzetközi egyezmény
- az EU jogforrásai
 - rendelet
 - irányelv
- az állami irányítás egyéb jogi eszközei
 - határozat (testületi szerv)
 - utasítás (egyéni szerv)
 - irányelv
 - tájékoztató

Köszönöm a figyelmet!

Alcím
szöveg